

Utlåtande 2006:71 RII (Dnr 311-606/2006)

Förslag till detaljplan för Torshamnsgatan m.m. inom stadsdelen Kista, Dp 2001-15501-54

<p>Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Detaljplan för Torshamnsgatan m.m. inom stadsdelen Kista, Dp 2001-15501-54 antas.</p>
--

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Ärendets beredning

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett förslag till detaljplan med normalt planförfarande. Programsamråd hölls i februari – mars 2004. Plansamråd genomfördes 16 maj till 8 augusti 2005. Planförslaget ställdes ut under tiden den 7 november – 5 december 2005. Stadsbyggnadsnämnden godkände förslaget till detaljplan den 19 januari 2006 och överlämnade det till kommunfullmäktige för antagande.

Sammanfattning

Det aktuella planförslaget för Torshamnsgatan m.m. är ett led i utvecklingen av Kista Science City och syftar till att möjliggöra en utvidgning av nuvarande Kista arbetsområde mot nordväst. Det nya gatunätet skall rymma såväl bostäder som arbetsplatser i en relativt tät miljö med höga stadsmässiga ambitioner. Utbyggnaden av de nya vägarna bedöms innebära begränsade ingrepp i naturmark. På sikt kommer kraftledningsgatan utmed E4 att ersättas med nedgrävd ledning på annan plats vilket bedöms kompensera att mark tas i anspråk i Töj-

nanbergets sluttningar. Kostnaden för genomförande av gatorna i detaljplanen beräknas totalt uppgå till ca 450 miljoner kronor.

Bilagor

Bilaga 1 Planbeskrivning

Bilaga 2 Genomförandebeskrivning

Bilaga 3 Utställningsutlåtande

Bilaga 4 Samrådsredogörelse

Mina synpunkter

Kista står inför en snabb omvandling och expansion. För att möjliggöra utbyggnaden av bostäder och arbetsplatser är det nödvändigt att gatunätet först byggs ut. Det aktuella planförslaget syftar till att få till stånd ett övergripande gatunät som grund för den fortsatta exploateringen.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att detaljplan för Torshamnsgatan m.m. inom stadsdelen Kista, Dp 2001-15501-54 antas.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarråds förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Kista gård har ett högt kulturhistoriskt värde. Det är därmed olyckligt med det nuvarande förslaget om dragning av Norgegatan som innebär att arbetarbostäderna måste flyttas.

Miljöpartiet vill att Kista gård i framtiden ska utvecklas till en central plats för rekreation, möten och lek för stadsdelens befolkning. Det är också viktigt att man, i den kommande utvecklingen av området, värnar skogsområdet kring IBM så att natur – och rekreationsvärden tillförs området.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktiga besluta följande

Detaljplan för Torshamnsgatan m.m. inom stadsdelen Kista, Dp 2001-15501-54 antas.

Stockholm den 8 mars 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Kersti Py Börjeson

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 19 januari 2006 att godkänna förslaget till detaljplan för Torshamnsgatan m.m. inom stadsdelen Kista, Dp 2001-15501-54 och överlämna det till kommunfullmäktige med hemställan att fullmäktige måtte anta planförslaget.

Reservation anfördes av *Cecilia Obermüller* (mp) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden godkänner förslag till detaljplan på delområde avseende Torshamnsgatans förlängning, återremitterar del område i ärendet för omarbetning av vägdragning mellan Hanstavägen och Oddegatan innan planen förs vidare samt vidare anför följande.

Partier med gamla trädgångar bör bevaras vid förlängningen av Torshamnsgatan.

Vid genomförande av utbyggnaden ska de kompensationsåtgärder som föreslås i miljökonsekvensbeskrivningen genomföras, för att bevara och återskapa så mycket naturvärden som möjligt. Dagvattenhanteringen mängd och kvalitéer, är oerhört viktigt i området, grusvägar är att föredra vid gång och cykelvägar. Självfallet bör hela vägnätet även förses med trottoarer.

Förlängningen av Norgegatan inkräktar allt för mycket på Kista Gårdsområdet. Kista Gård har höga kulturvärden och visar på en historisk kontinuitet.

Ettapp1 av utbyggnaden av Kista Gårdsområdet bör krympas. I stället bör man tidigarelägga utbyggnaden av ettapp 2. På det sättet kan man bevara mer av miljön runt Kista Gård. Den nya parken skulle bli kringgårdad av allt för höga hus tätt inpå den historiska Gårdsmiljön. Runt Kista Gård måste det finnas rymd för att det i framtiden ska kunna bli den attraktiva samlingspunkten för området som det är tänkt.

Vägdragningen ger förutsättningarna för den senare tillkommande bebyggelsen. Norgegatans förlängning innebär en flytt av de två äldre arbetarbostäderna. De bör bevaras i sitt nuvarande läge. Vägdragningen bör ändras även om det innebär att några hus får utgå ur kommande byggprojekt. Gruppboenden vid Akranäs kanske kan sparas om Norgegatans förlängning möter Oddegatan längre västerut.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande av den 14 december 2005 har i huvudsak följande lydelse.

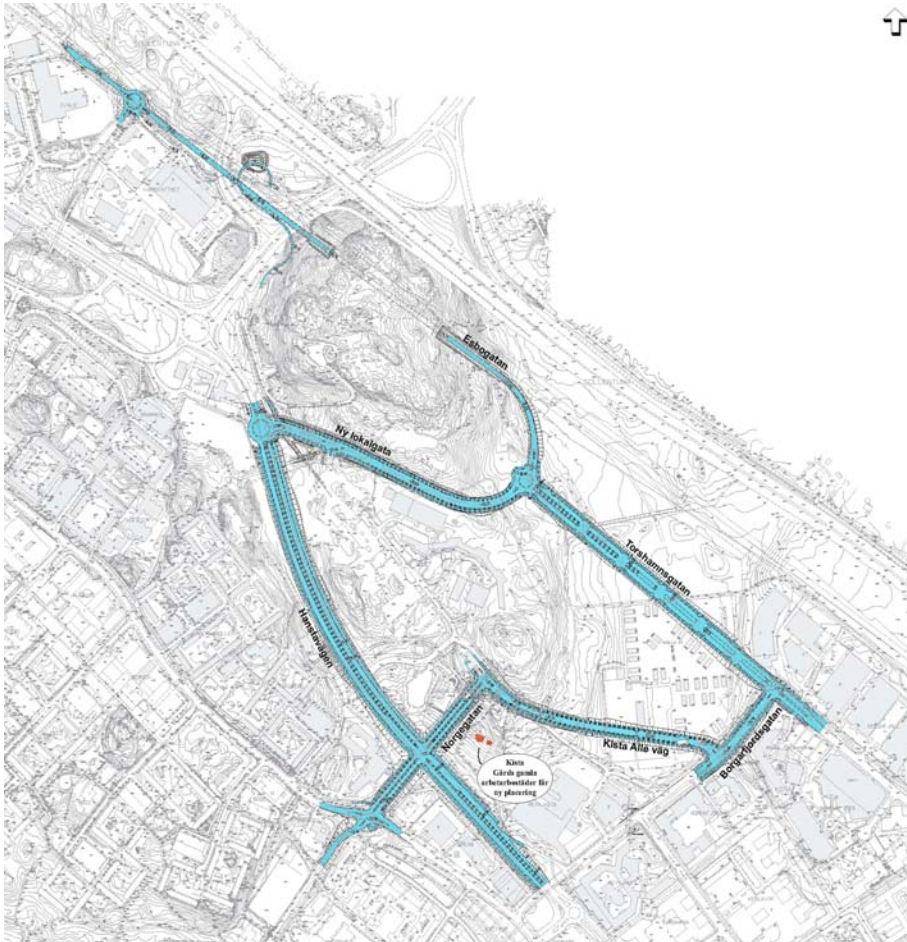
SAMMANFATTNING

Det aktuella planförslaget för Torshamnsgatan m m är ett led i utvecklingen av Kista Science City och syftar till att möjliggöra en utvidgning av nuvarande Kista arbetsområde mot nordväst. Det nya gatunätet skall rymma såväl bostäder som arbetsplatser i en relativt tät miljö med höga stadsmässiga ambitioner.

Förslaget har varit utställt. Inför utställningen ändrades sträckningen för lokalgatan mellan Torshamnsgatans förlängning och Hanstavägen. Även mindre gränsjusteringar har gjorts. De synpunkter som framförts under utställningstiden är i huvudsak samma som framförts under program- och plansamråd och som stadsbyggnadsnämnden tagit ställning till efter respektive samråd. Inkomna synpunkter har inte föranlett ändringar av förslaget efter utställningen.

Vägutbyggnaden bedöms innebära begränsade ingrepp i naturmark. På sikt kommer kraftledningsgatan att ersättas med nedgrävd ledning på annan plats vilket bedöms kompensera att mark tas i anspråk i Töjnanbergets sluttningar.

Kostnaden för genomförande av gatorna i detaljplanen beräknas totalt uppgå till ca 450 miljoner kronor.

Illustrationsplan

UTLÅTANDE

Bakgrund

Det aktuella planförslaget för Torshamnsgatan m m är ett led i utvecklingen av Kista Science City och syftar till att möjliggöra en utvidgning av nuvarande Kista arbetsområde mot nordväst. Det nya gatunätet skall rymma såväl bostäder som arbetsplatser i en relativt tät miljö med höga stadsmässiga ambitioner. Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2005-10-25 att godkänna redovisning av plansamråd för förslaget och uppdrog åt kontoret att ställa ut förslaget.

Planförslaget

Förslaget möjliggör att Torshamnsgatan i Kista förlängs västerut och förbinds med Esbogatan i Akalla via en tunnel under Töjnanberget och en ny bro över Turebergsleden. Från Torshamnsgatan byggs en lokalgata till Hanstavägen. Hanstavägen byggs om för att möjliggöra en förlängning av Norgegatan till Kista Alléväg. Norgegatans förlängning innebär en ny förbindelse mellan Husby och Kista bostadsområden och arbetsområdet.

Alla gator trädplanteras. Torshamnsgatan och Hanstavägen utformas som esplanader med dubbla trädrader i gatans mitt. Norr om Kista Alléväg reserveras utrymme för eventuell tvärsparväg. Planskilda gång- och cykelstråk ersätts med korsningar i plan och med gång- och cykelbanor längs gatorna. Utbyggnaden av gatorna sker etappvis.

Två före detta arbetarbostäder väster om Kista Gård föreslås, med stöd av en antikvarisk utredning, flyttas till nytt läge sydväst om Kista Gård. Arbetarbostäderna har i gällande detaljplan beteckningen kulturhistorisk bebyggelse.

Markägoförhållanden

Marken inom planområdet ägs huvudsakligen av Stockholms stad. Skogsområdet under kraftledningen vid E4 har kommunfullmäktige beslutat förvärva av Sollentuna kommun vilket innebär att kommungränsen får ett nytt läge invid E4. Längs Torshamnsgatan/Esbogatan berörs fastigheterna Helgafjäll 7, Borgarfjord 1 och Varmvattnet 3.

Utställning

Planförslaget för Torshamnsgatan m m, Dp 2001-15501-54 del 1 och 2, ställdes ut i Tekniska Nämndhuset under tiden den 7 november – 5 december 2005. Planförslaget visades i Mötesplats Kista i Kista Galleria och på kontorets hemsida.

Synpunkter inkomna under utställningen

Under utställningstiden har yttranden inkommit från följande:

Vägverket Region Stockholm, Christina Håkansson, Sorögatan 95 i Kista, Kerstin Kalteneckar, Kastrupgatan 14 i Kista, familjen Timosson, Oddegatan 8 i Kista, Ann Malmsten i Kista och Nina Hjerpe m fl i Järfälla (5 namn).

Vägverket yttrar sig som väghållare till E4 inklusive trafikplats Tureberg och dess ramper. Vägutredning för nordsydliga förbindelser har varit utställd. Om alternativet Diagonal Ulvsunda väljs kommer E4 att behöva breddas och trafikplats Tureberg behöva byggas om. Vägverket framhåller att det är av stor vikt hur bron (över Turebergsleden) konstrueras, särskilt med avseende på bropelarnas och gc-vägens placeringar. Och att en nära kontakt och dialog med Vägverket i denna fråga är väsentligt i det kommande arbetet.

Christina Håkansson, boende Sorögatan 95 (fastigheten Fyn 1) ifrågasätter höjningen av gatukorsningen Norgegatan – Hanstavägen och framhåller att bostadsområdet Sorögatan 29 – 117 ligger i en sänka redan idag. Även nya bostäder vid den kulturhistoriskt värdefulla miljön vid Kista Gård ifrågasätts liksom flyttning av motionsspåret på Töjnanberget, ökade bullernivåer, uppdelning av området samt försämrad när- och boendemiljö.

Kerstin Kalteneckar, boende Kastrupgatan 14 (fastigheten Kastrup 10) motsätter sig att Hanstavägen höjs 4 m och höjningen av Norgegatan. Kerstin Kalteneckar hävdar också att bostadshuset på Sorögatan 117 och 95 (kvarteret Fyn) kommer att hamna under gatunivå, att det blir en brant backe på Hanstavägen mot Kista centrumbyggnad, att Norgegatan till Kista Gård är onödig och att tillfart i stället kan ske från Oddegatan. Oro framförs för om lastbilar kommer att kunna köra under Hanstavägens gångbroar.

Familjen Timosson, boende i en av arbetarbostäderna Oddegatan 8 i Kista anser att utbyggnaden av Kista Gård-området bör krympas och invänder mot att flytta arbetarbostäderna och anser att det fåtal äldre gårdsmiljöer som finns bör vårdas.

Ann Malmsten, boende i Kista anser att skogen skall bevaras och att man förgriper sig på två k-märkta hus.

Nina Hjerpe m fl (5 namn) boende i Järfälla anser att naturen skall bevaras.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

De synpunkter som framförts under utställningstiden är i huvudsak samma som framförts under program- och plansamråd och som stadsbyggnadsnämnden tagit ställning till efter respektive samråd.

De synpunkter som inkommit från boende under utställningstiden gäller höjningen av Hanstavägen i korsningen med Norgegatan och inverkan på befintliga bostäder i kvarteret Fyn, Norgegatans förlängning norrut, nya bostäder vid Kista Gård, flyttning av de två arbetarbostäderna, flyttning av motionsspåret och bevarande av skogen.

Vägverkets synpunkt att det är av stor vikt hur bron (över Turebergsleden) konstrueras, särskilt med avseende på bropelarnas och gc-vägens placeringar och att en nära kontakt och dialog med Vägverket i denna fråga är väsentligt i det kommande arbetet vidarebefordras till stadens markkontor och trafikkontor.

Hanstavägens höjning

Höjningen av Hanstavägen är en stor förändring som möjliggör Norgegatans utbyggnad till Kista Alléväg och en ny förbindelse för bostadsområdena i Kista och Husby till det nya området. Korsningen Hanstavägen – Norgegatan är belägen relativt långt norr om bostadskvarteret Fyn, ca 200 m och med tunnelbanan emellan. Hanstavägens höjning bedöms därför endast i mindre omfattning påverka bostadskvarteret Fyn.

Intill kvarteret Fyn kommer korsningen mellan Jyllandsgatan, Norgegatan och Danmarksgatan att byggas om för att förbättra trafiksäkerheten. Vid kvarteret Fyn planeras en obetydlig höjning (ca 0,1 m) av Jyllandsgatan och en mindre sänkning av korsningen Norgegatan - Danmarksgatan. Befintliga bostäder är idag belägna i höjd med omgivande gator och bedöms inte påverkas av den närmaste vägbyggnaden.

Flyttning av arbetarbostäderna

Stadsbyggnadskontoret är medvetet om Kista Gårds stora kulturhistoriska värde och att de två byggnaderna i gällande detaljplan har beteckningen ”kulturhistorisk bebyggelse”. Att bygga ut Norgegatan så att arbetarbostäderna kan ligga kvar har inte bedömts möjligt. En antikvarisk utredning angående flyttning av arbetarbostäderna visar att en flyttning är tekniskt möjlig och att återuppförande bör ske med varsam restaurering. I utredningen föreslås flyttning till den plats som nu redovisas i planförslaget.

Skogens bevarande och motions slingan

Den mycket omfattande nybyggnationen av bostäder och vägar innebär här att ingrepp i natur inte kan undvikas. I inledningsskedet av arbetet med strukturplanen för Kista och programarbetet för nya vägar och bebyggelse kring Kista Gård redovisades en landskapsanalys. Denna analys resulterade i omarbetningar, så att den skog som bedömdes som mest värdefull i området kommer att sparas.

Den nya sträckningen för lokalgatan norr om kvarteret Odde som redovisats i det utställda detaljplaneförslaget innebär mindre ingrepp i naturen än vad som redovisades under plansamrådet. Den nya sträckningen för lokalgatan innebär också att motions slingan bör kunna behållas inom området men i ett nytt läge.

Handikapptillgänglighet

Gatorna kommer att utformas i enlighet med stadens riktlinjer för en tillgänglig och användbar utemiljö.

Konsekvenser för miljön

Påverkan på grönstruktur och rekreation, kulturmiljö, dagvattenhantering samt buller och luftföroreningar har bedömts som de väsentligaste miljöfrågorna.

Vägutbyggnaden bedöms innebära begränsade ingrepp i naturmark. På sikt kommer kraftledningsgatan att ersättas med en nedgrävd ledning på annan plats vilket bedöms kompensera att mark tas i anspråk i Töjnanbergets sluttningar.

Trafikdagvatten från de nya och ombyggda gatorna skall ledas till Järva dagvattentunnel. I den mån det är möjligt kommer dagvatten från gång- och cykelbanor och trottoarer att infiltreras. Gestaltungsaspekter kommer dock att väga tungt vid utformning av gator samt gång- och cykelvägar.

E4 är den helt dominerande bullerkällan i området. För framtida bebyggelse krävs utformning som tar hänsyn till både bullerstörningar och luftföroreningar.

Sannolikheten för trafikolycka med farligt godstransport i höjd med området bedöms som låg - mycket låg. Om risker kan påverka byggnaders utformning får utredas i samband med detaljplanearbete för kommande byggnader.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för genomförande av gatorna i detaljplanen beräknas totalt uppgå till ca 450 miljoner kronor. I denna kostnad utgör utbyggnad av gator 360 miljoner, flyttning av ledningar, byggnader m m 50 miljoner och oförutsett 40 miljoner kronor.

Kostnaden för den första etappen av utbyggnaden, som beräknas pågå i 4-5 år, uppskattas till 400 miljoner kronor.

Dp 2001-15501-54 del 2

GRUNDKARTA

1:1	1:2	1:3	1:4	1:5	1:6	1:7	1:8	1:9	1:10	1:11	1:12	1:13	1:14	1:15	1:16	1:17	1:18	1:19	1:20	1:21	1:22	1:23	1:24	1:25	1:26	1:27	1:28	1:29	1:30	1:31	1:32	1:33	1:34	1:35	1:36	1:37	1:38	1:39	1:40	1:41	1:42	1:43	1:44	1:45	1:46	1:47	1:48	1:49	1:50	1:51	1:52	1:53	1:54	1:55	1:56	1:57	1:58	1:59	1:60	1:61	1:62	1:63	1:64	1:65	1:66	1:67	1:68	1:69	1:70	1:71	1:72	1:73	1:74	1:75	1:76	1:77	1:78	1:79	1:80	1:81	1:82	1:83	1:84	1:85	1:86	1:87	1:88	1:89	1:90	1:91	1:92	1:93	1:94	1:95	1:96	1:97	1:98	1:99	1:100
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

PLANSÄTTELSE

1:1	1:2	1:3	1:4	1:5	1:6	1:7	1:8	1:9	1:10	1:11	1:12	1:13	1:14	1:15	1:16	1:17	1:18	1:19	1:20	1:21	1:22	1:23	1:24	1:25	1:26	1:27	1:28	1:29	1:30	1:31	1:32	1:33	1:34	1:35	1:36	1:37	1:38	1:39	1:40	1:41	1:42	1:43	1:44	1:45	1:46	1:47	1:48	1:49	1:50	1:51	1:52	1:53	1:54	1:55	1:56	1:57	1:58	1:59	1:60	1:61	1:62	1:63	1:64	1:65	1:66	1:67	1:68	1:69	1:70	1:71	1:72	1:73	1:74	1:75	1:76	1:77	1:78	1:79	1:80	1:81	1:82	1:83	1:84	1:85	1:86	1:87	1:88	1:89	1:90	1:91	1:92	1:93	1:94	1:95	1:96	1:97	1:98	1:99	1:100
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

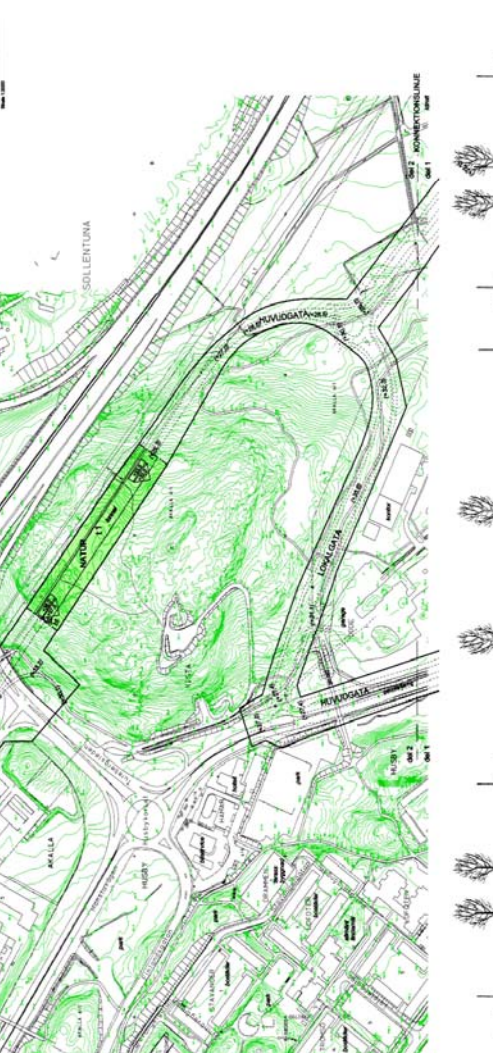

Fig. 1.1 - 1.3. Vertikala profiller och landskapsdetaljer för olika vägsnitt.

UTSTÄLLNINGSHANDLING

Handlingen beskriver de tekniska lösningarna för projektet och är utarbetad för att ge en översikt över de tekniska lösningarna och de konsekvenser som följer av dessa. Handlingen är utarbetad i samråd med de berörda myndigheterna och är utarbetad i enlighet med gällande lagstiftning.

UPPLYSNINGAR

Projektet är utarbetat i enlighet med de tekniska lösningarna som beskrivs i denna handling. Projektet är utarbetat i enlighet med de tekniska lösningarna som beskrivs i denna handling.

Förslag till
Torshamnsgatan m m
i BIRDSBERGVA KÖPA, HÄLSÖ OCH ÅRSBÄ I STOCKHOLM

2001-15501-54 del 2

PLANBESKRIVNING

Ytterstadsavdelningen
Agneta Larsson
Tfn 08-508 26544

2005-10-27

Dp 2001-15501-54

Detaljplan för
Torshamnsgatan m.m.
i stadsdelarna Kista, Husby och Akalla i Stockholm
Dp-2001-15501-54, del 1 och 2

HANDLINGAR

Handlingarna består av:

- Plankarta med bestämmelser, del 1 och 2
- Denna planbeskrivning med miljökonsekvensbeskrivning
- Genomförandebeskrivning

Till planen hör:

- Illustrationsplan

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med planen är att möjliggöra en utbyggnad av gatunätet i Kista och Akalla företagsområden och skapa nya förbindelser till kringliggande bostadsområden.

Planen innebär att Torshamnsgatan förlängs västerut. Norr om kvarteret Odde anläggs en cirkulationsplats varifrån en ny gatusträckning västerut ansluts till Esbogatan, via en tunnel och en ny bro över Turebergsleden. Från cirkulationsplatsen i Torshamnsgatan-Esbogatan byggs en ny gata till Hanstavägen. Hanstavägen byggs om så att en koppling mellan Husby och Kista möjliggörs via en förlängning av Norgegatan till Kista Alléväg. Kista Alléväg flyttas något norrut.

Alla gator trädplanteras. Torshamnsgatan, Hanstavägen och Kista Alléväg utformas som esplanader. Norr om Kista Alléväg reserveras utrymme för eventuell utbyggnad av tvärsparväg. Utbyggnad av gatorna sker etappvis.

För att öka stadsmässigheten ersätts dagens planskilda gång- och cykelstråk med gång- och cykelbanor som korsar gatorna i plan. Genom att gående och cyklister vistas i samma plan som övrig trafik ökar känslan av trygghet i gaturummet. Gående och cyklister får bättre överblick än tidigare över vad som händer i hela gaturummet.

PLANOMRÅDET

Läge och areal

Planområdet omfattar vägområdet mellan Borgarfjordsgatan i sydöst, Danmarksgatan i sydväst, E4 i nordost och Husbyrondellen i nordväst. I norr sträcker sig planområdet till Esbogatan.

Planområdet omfattar ca 24 ha. Vägarnas längd är totalt ca 5 km, varav 200 m byggs i tunnel.

Markägoförhållanden

Marken inom planområdet ägs huvudsakligen av Stockholms stad. Några mindre markområden vid Esbogatan och Torshamnsgatan ägs av Sollentuna kommun respektive Fabege. Staden räknar med att under hösten 2005 ha tecknat avtal med såväl Sollentuna som Fabege om att förvärva marken.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDE

Gällande planer

Översiktsplan 99

I Stockholms översiktsplan 1999 betecknas Kista och Akalla norr om Hanstavägen som verksamhetsområde. Delar av området är klassat som skyddsrumsområde. Genom den norra delen av området markeras ett förbindelsestråk för rekreation som kompletterar grönstrukturen.

Större delen av området ligger inom tillrinningsområdet för Igelbäcken som är livsmiljö för den hotklassade arten Grönlingen.

Kista Gård betecknas som en kulturhistoriskt värdefull miljö. Översiktsplansplanen anger att stadsmuseets klassificering ska ligga som underlag för bl.a. detaljplanering av odlingslandskapets byggnader.

Riksintressen

Väg E4, norr om planområdet, är av riksintresse för kommunikation. I övrigt finns inga riksintressen inom eller i närheten av planområdet.

Fornlämningar

I samband med exploateringen av Järvafältet på 1960/70-talet genomfördes en stor arkeologisk undersökning och ett stort antal fornlämningar grävdes ut. Fornlämningarna utgjordes av gravfält, boplatser och enstaka stensättningar från bronsålder till yngre järnålder. Inom planområdet norr om Kista Alléväg vid Kista Gård står en runsten, (fornlämning R 164, Spånga socken). Ombyggnaden av Kista Alléväg medför att runstenen måste flyttas. Utanför planområdet finns två stensättningar (R 268 och R276, Spånga socken).

Gällande detaljplaner

För större delen av området finns gällande detaljplaner. Norr om kvarteret Odde (IBM) och fram till kommungränsen mot E4 saknas detaljplan men för detta område finns en generalplan (Pl 7160) fastställd 1971.

Inom planområdet gäller följande detaljplaner:

	Fastställd:
Gpl 7160	1971-04-16
Pl 7383	1972-06-21
Pl 7395	1976-10-25
Pl 7425	1974-04-26
Pl 7565	1975-04-03
Pl 7672	1975-11-10
Pl 7749	1976-08-06
Pl 7889	1978-03-30
Pl 7788	1980-12-22
Pl 7917	1981-11-02
Pl 8289	1985-07-04
Pl 8363	1986-05-28
Pl 8378A	1985-09-17
Dp 8436	1987-10-19
Dp 91051	1992-11-30
Dp 1997-01199-54	1998-05-20
Dp 1998-01541-54	1999-06-30
Dp 1998-05997-54	1999-12-02
Dp 2001-02914-54	2003-12-11

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Det första steget i utvecklingen av Kista gårdsområdet består i att vägnätet byggs om och kompletteras för att möjliggöra utbyggnad av bostäder och arbetsplatser. Avsikten är också att förbättra sambanden mellan Kista och Husby-Akalla samt att förbättra framkomligheten i Husbykorset.

Mark och vegetation

Områdets nordvästra del utgörs av en markerad skogig bergshöjd, Töjnanberget, med branta sluttningar mot Turebergsleden, en hög brant skärning mot E4 och flacka moräntäckta sidor mot öster och söder. Berggrunden består mestadels av gnejs och granit.

Töjnanbergets höga delar mot E4 utgörs av hällmarkstallskog. Nedanför hällmarken vidtar barrblandskog där markväxtligheten avspeglar jordlagrens tjocklek och sammansättning. Med tjockare jordlager och bättre vattentillgång ökar graninslaget påtagligt och marktäcket blir mer slitstarkt (blåbärsris, gräs, mossor och även vissa örter). Björk, asp sälg och rönn är vanliga inslag.

Centralt i området finns ett lerfyllt dalstråk som sträcker sig från E4 i sydostlig riktning mot Borgarfjordsgatan. Dalgången, som tidigare brukades, håller på att växa igen, och ung triviallövskog kantar dikena. I slutningarna mot dalgången finns rester av ett äldre öppet beteslandskap med grov tall, enbuskar och ek. I kanterna mot öppen mark finns flera grova tallar och olika ädellövträd som lind, lönn och alm. I höjdpartiets flacka, sydligaste slutning, mot Hanstavägen, ligger Kista Gård med byggnader från olika tidsperioder, trädgård och allé.

I parken vid Kista Gård finns ädellövträd som bok, lönn, ask, kastanj, hängask. Här finns också en lindberså, fruktträd och hagtornshäckar. Den gamla allén fram till gården rymmer några lindar.

Inga skyddsvärda naturvärden redovisas i underlagsmaterialet över området. Inom planområdet finns områden med värdefull natur; Ädellövskog och gamla ädellövträd kring Kista gård, fuktig ängsmark i dalstråket mot E4, blandskogar och rester av betesmarker och bryn.

Friytor

Lek och rekreation

Planområdet gränsar mot arbetsområden i Kista och Akalla, bostadsbebyggelse i Husby samt väg E4. Den övergripande grönstrukturen utgörs av Järvafältet i söder och Hanstaskogen i nordväst. Skogsbältet utmed E4 rymmer en viktig förbindelse mot omgivande stadsdelar. Via bro över Turebergsleden och tunnel under E4 finns förbindelse mot Hansta och mot Sollentuna. I stråket söderut längs E4 finns även en förbindelse mot Helenelund i ett läge ca 1,5 km söder om Turebergsleden.

Töjnanberget med angränsande skogsmark mot kvarteret Odde (IBM) och mot dalgången rymmer ett förgrenat stigsystem och ett motionsspår. Tillsammans med parkmiljön kring Kista Gård fungerar dessa marker som närreklamationsområde för kringboende och för dem som arbetar i området. Vid Kista Gård finns även ett område med odlingslotter.

Bebyggelse

I anslutning till planområdet ligger Kista Gård. Det är en av Hansta - Järvafältets sju gårdar. Kista gård utgör en kulturhistoriskt värdefull miljö med delvis bibehållen gårdsbildning och trädgård från 1700-talet. Huvudbyggnaden ligger med en svagt terrasserad trädgård i söder och en gårdsplan med staket mot norr. En allé, Kista Alléväg går fram till gården. Bebyggelse har varierat över tiden. De äldsta byggnaderna är en överbyggd källare och en bagarstuga från slutet av 1700-talet.

Stadsmuseets klassificering av byggnadernas kulturhistoriska värde redovisar värden motsvarande byggnadsminne för Kista gårds huvudbyggnad, flygelbyggnad, magasin samt två äldre bostadshus väster om gårdsbildningen. En lada, smedja, bagarstuga, källare och f.d. tvättstuga har klassificerats som särskilt värdefull bebyggelse.

I programarbetet betonades vikten av att angöringen till Kista Gård från Kista Alléväg skall behållas och att sambandet med grönområdet norr om Kista Alléväg inte

får försämrats. Stadens önskan är att Kista Gård skall utvecklas till en resurs för hela området och att gården skall vara tillgänglig och användas mer än idag.

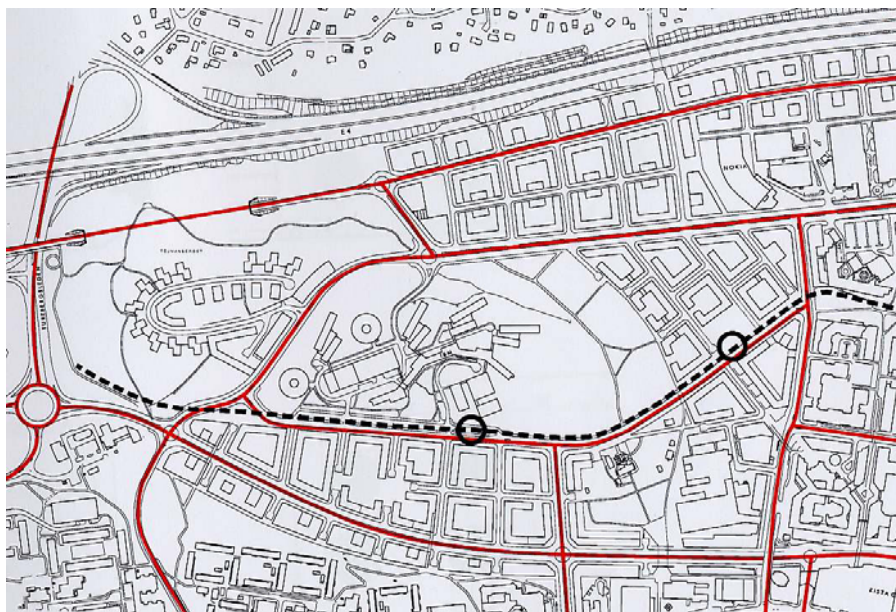
TVå bebodda före detta arbetarbostäder ligger med separat infart väster om gårdsbildningen. Dessa hus berörs av Norgegatans förlängning norrut. De flyttas därför till en plats närmare huvudbyggnaden. De två husen placeras på samma sätt som idag på rad i slutningen, med långsidorna mot sydväst. Möjlighet finns att iordningställa ett odlingsområde intill. Den tvättstuga som är inrymd i källaren ersätts av en enkel uthusbyggnad i anslutning till gården.

Norr om Oddegatan ligger ett tidigare daghem som idag används som gruppbostad. Byggnaden berörs av Oddegatans nya sträckning och kommer att rivas. Verksamheten kommer att flytta till nytt läge i Kista.

Gator och trafik

Dagens trafikmängder på befintligt vägnät uppgår till ca 7500 fordon/vardagsmedeldygn på Torshamnsgatan, 7000 på Borgarfjordsgatan, 20000 på Hanstavägen och ca 6000 på Oddegatan.

För det framtida helt utbyggda vägnätet har årsmedeldygnstrafiken beräknats till 24-27 000 fordon på Torshamnsgatan, 16 000 fordon på Kista Alléväg, 36 000 fordon på Hanstavägen väster om Norgegatan och 22 000 fordon öster om Norgegatan.

Framtida tänkt trafikstruktur med huvudgator och spårväg enligt strukturplanen.

Typsektioner för gatorna nedan redovisas på plankarta och illustrationsplan.

Torshamnsgatan

Torshamnsgatan byggs om och förlängs ca 560 m i västlig riktning från den nuvarande korsningen vid Borgarfjordsgatan till en ny cirkulationsplats. Vid cirkulationsplatsen förgrenar sig Torshamnsgatan i två nya gator.

Torshamnsgatan byggs ut som esplanad med trädplantering i dubbla rader i vägmitt. Vägen utformas med kantstensparkering och gång- och cykelbanor på båda sidor. Gatan får en total bredd om ca 34,5 meter.

En mindre del av fastigheten Helgafjäll 7 ligger på framtida gatumark. Vägutbyggnaden innebär att marken höjs med ca 2 meter över dagens gatunivå. En stödmur byggs därför ca 3 meter från den södra fasaden.

Vid esplanaden på Torshamnsgatan krävs uppförande av mur och slänt på fastigheten Borgarfjord 1 för att ta upp höjdskillnaden mellan gata och tomt.

När trafikmängderna på sikt ökar kommer korsningen Torshamnsgatan-Borgarfjordsgatan att signalregleras.

Kista Alléväg

Kista Alléväg får en ny sträckning från Borgarfjordsgatan i höjd med Grönlandsgången. Vägen dras i en båge mot sydväst över den befintliga idrottsplatsen och ansluter mot Norgegatan vid Kista Gård. Utmed Kista Allévägs norra sida reserveras utrymme för en framtida tvärsparväg. Gatan planteras med träd och kantstensparkering och gång- och cykelbanor byggs ut. Gatan får en total bredd om ca 21,5 meter, exklusive område för framtida tvärsparväg.

Den del av Kista Alléväg som blir kvar söder om den nya sträckningen byggs om till gång- och cykelväg, kompletteras med trädplanteringar och ges en beläggning som överensstämmer med den kulturhistoriska miljön vid Kista Gård.

Ny lokalgata

En ny gata anläggs för att sammanlänka Hanstavägen med den förlängda Torshamnsgatan och trafikförsörja de framtida bostäderna i väster. Gatan utformas med gång- och cykelbana samt en trädrad utmed den norra sidan. Från den nya lokalgatan planeras också en ny tillfart till kvarteret Odde (IBM).

Gatan får en total bredd om ca 25,5 m.

Norgegatan

Norgegatan byggs om och förlängs till Kista Alléväg så att en ny förbindelse skapas mellan det nya bostadsområdet och bostäderna i Husby. Den nya gatan ersätter Oddegatan som angöringsgata till kvarteret Odde (IBM).

Gatan byggs ut som esplanad med trädplanteringar i mitten och utmed sidorna. På ömse sidor anläggs dubbelriktade gång- och cykelbanor. Korsningen med Hanstavägen utformas som fyrvägs korsning. Korsningen signalregleras.

Gatan får en total bredd om ca 29 m.

Hanstavägen

Mellan korsningen med Borgarfjordsgatan och en ny cirkulationsplats cirka 150 meter söder om Husbykorset breddas Hanstavägen till esplanad med dubbla trädplanteringar i vägmitt. På ömse sidor anläggs gång- och cykelbanor samt kantstensparkering. Vägområdet blir totalt 36,5 meter brett.

I korsningen med Norgegatan höjs Hanstavägen ca 4 m. Omgivande vägområden nivåanpassas. Framtida lokalvägskorningar mot Hanstavägen kommer att signalregleras om behov uppstår.

Esbogatan

Esbogatan förlängs åt sydost för att förbinda företagsområdena i Kista och Akalla. Från Akalla företagsområde läggs gatan på bro över Turebergsleden. Därefter förläggs den i en drygt 200 m lång bergtunnel under Töjnanberget innan den i Kista vinklar av söderut mot Torshammsgatan där den ansluter i en ny cirkulationsplats. Planen medger att erforderliga anordningar för brandventilation, rök- och utrymningsschakt från tunneln får utföras.

Den befintliga gång- och cykelrampen över Turebergsleden kommer att rivas och ersättas med en ny i ett något sydligare läge.

Om- och utbyggnad av Esbogatan innebär visst intrång i Vägverkets område vid avfarten från E4. För att undvika risken för kollision med pelare på bron byggs ett räcke.

Gatans bredd varierar och får som mest en total bredd om 21 m.

Parkering

Gatorna utformas med utrymme för kantstensparkering.

Belysning

Gatubelysningens utformning kommer särskilt att studeras i samband med kommande projektering.

Kollektivtrafik

Området försörjs idag med kollektivtrafik dels med bussar dels via tunnelbana till Kista. En utbyggnad av Kista medför ökat antal boende och verksamma i en omfattning som motiverar utbyggnad även av kollektivtrafiken.

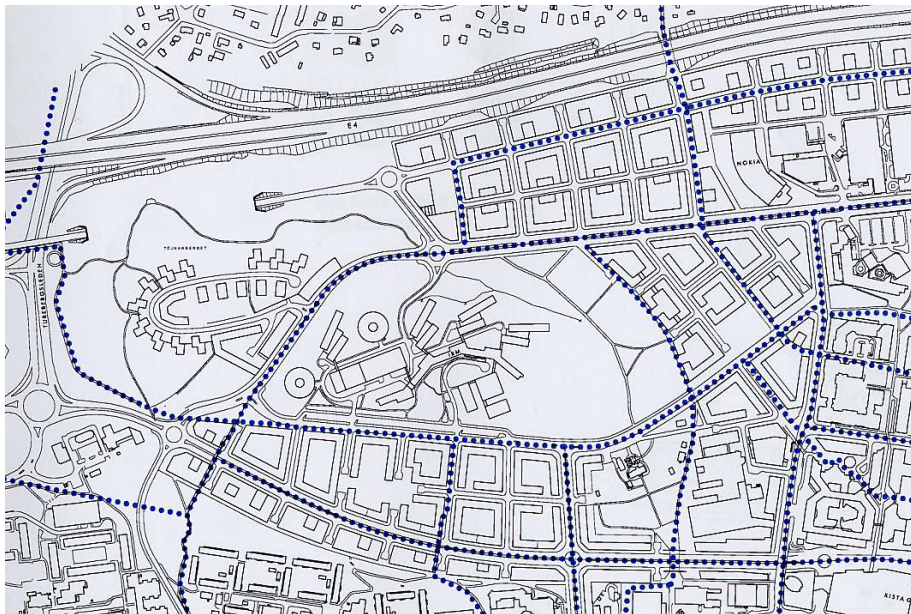
Utmed Kista Alléväg reserveras ett utrymme för en framtida utbyggnad av snabbspårväg.

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelvägar anläggs utmed samtliga gator och befintliga planskilda förbindelser ersätts i de flesta fall av plankorsningar. Detta bidrar till att öka stadsmässigheten. Befintlig gång- och cykelbro över Turebergsleden ersätts av ny bro i ett sydligare läge.

Genom att gående och cyklister vistas i samma plan som övrig trafik ökar känslan av trygghet i gaturummet. Gående och cyklister får bättre överblick än tidigare över vad som händer i hela gaturummet. Gatunätet utformas med lutningar som ger god tillgänglighet för alla trafikantgrupper.

Gång- och cykelvägen utmed Hanstavägens södra sida byggs ut i ett senare skede. Befintlig gång- och cykelväg i parkstråket söder om vägen behålls till dess eventuella bebyggelse blir aktuell.

Gång- och cykelvägnät enligt programskissen.

Teknisk försörjning

Dagvatten

Dagvatten från Hanstavägen och Kista Alléväg leds idag via diken till Järva dagvattentunnel, där det efter sedimentation leds vidare till recipienten Edsviken.

Trafikdagvatten från de nya och ombyggda gatorna ska ledas till dagvattentunneln. Dagvatten från gång- och cykelvägar, parkmark och gårdar mm ska om det är möjligt omhändertas lokalt.

Ledningar

Dagvatten från Turebergs trafikplats leds i ledning, från trafikplatsen i gatan vid kvarteret Varmvattnet vid SAAB. För att säkra ledningen anges ett u-område i planen.

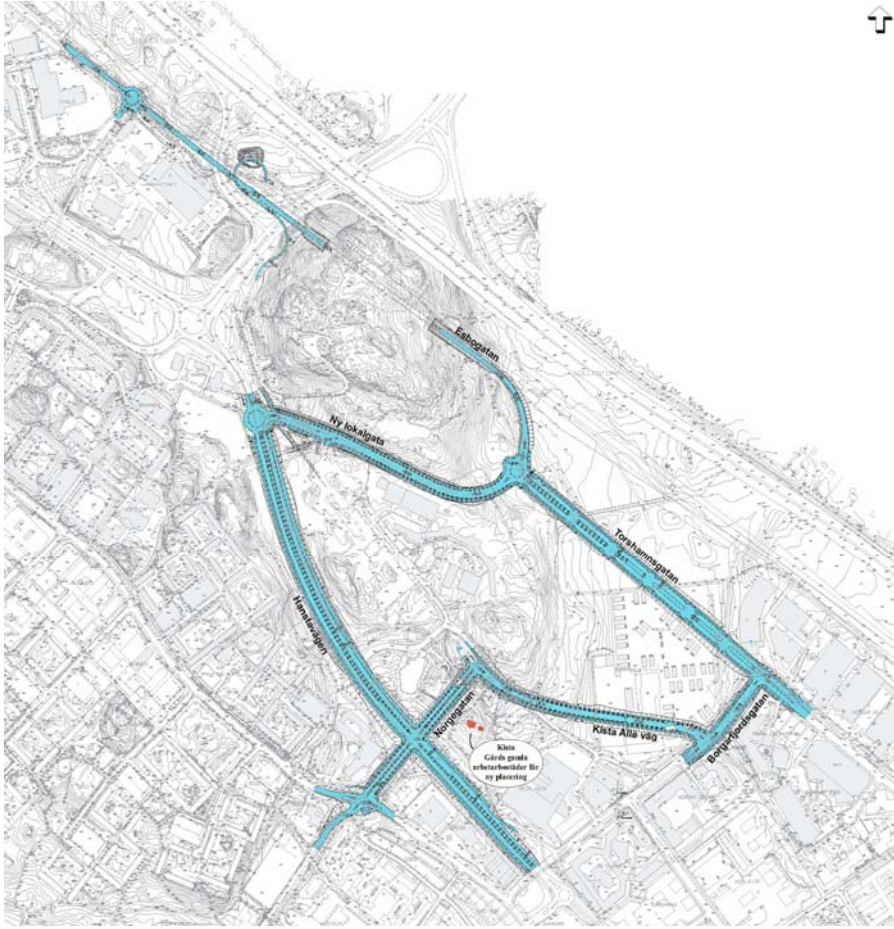
I Hanstavägen finns en stor mängd befintliga ledningar som kommer att flyttas.

MEDVERKANDE

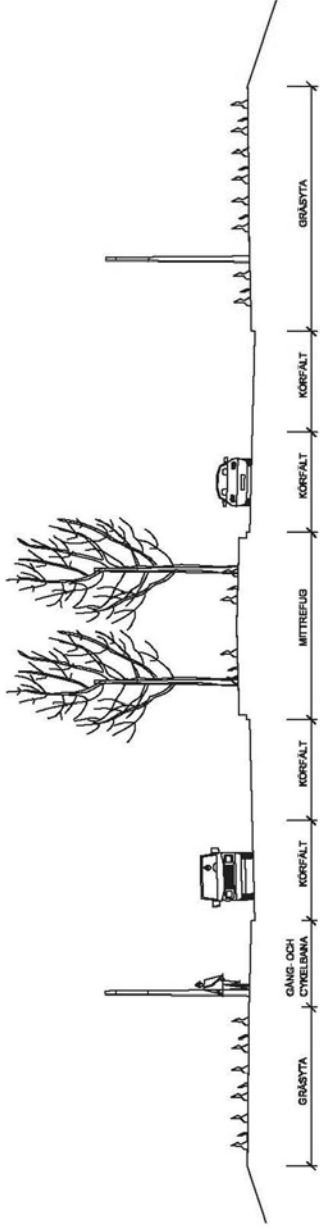
Planhandlingarna har utarbetats av stadsbyggnadskontoret genom Agneta Larsson med medverkan av WSP Stadsutveckling genom planarkitekt Anna Galli och markkontoret genom Lars Svensson.

Bengt Andréén
Planchef

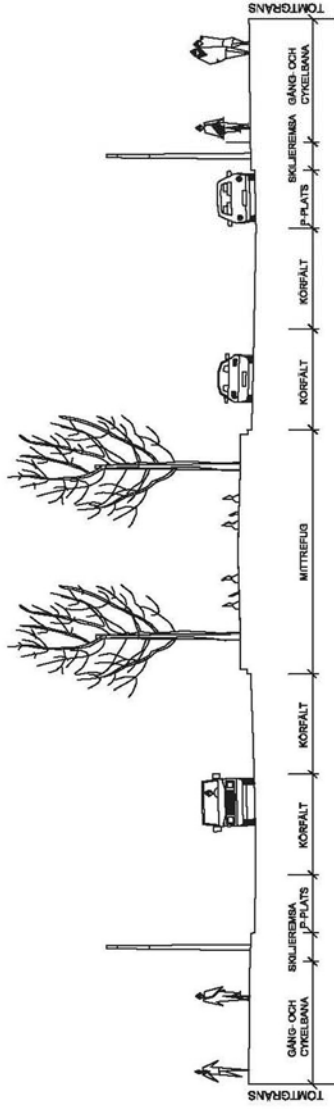
Agneta Larsson
Planarkitekt

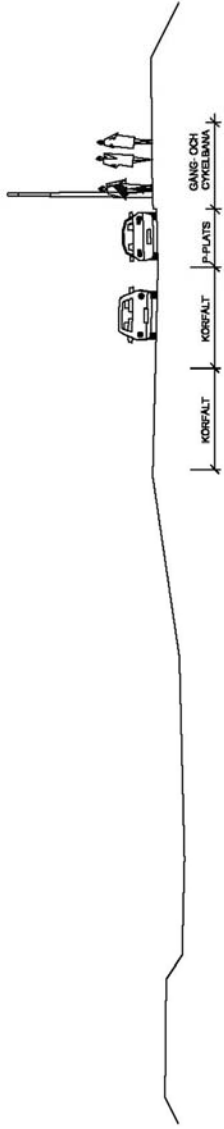
Illustrasjonsplan

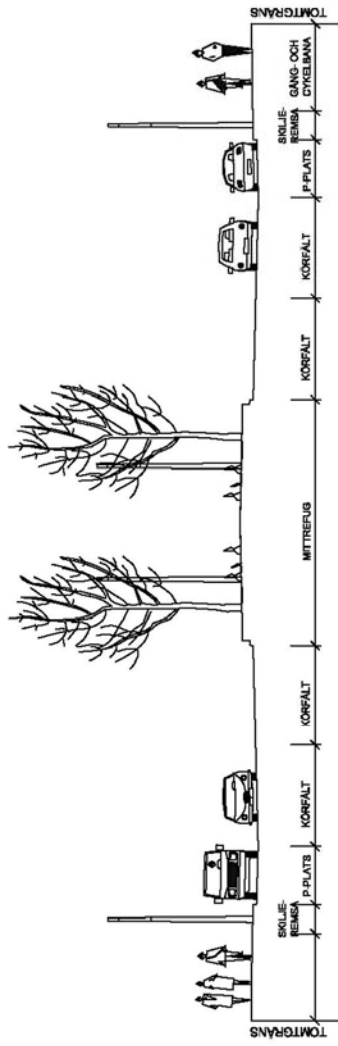
Hanstavägen, etapputbyggnad

Hanstavägen 36,5 m, slutlig utbyggnad

Torshamnsgatan, eläpputbyggnad

Torshamnsgatan 34,5 m, slutlig utbyggnad

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Ytterstadsavdelningen
Agneta Larsson
Tfn 08-508 26544

2005-10-27

Dp 2001-15501-54

Detaljplan för
Torshamnsgatan m.m.
i stadsdelarna Kista, Husby och Akalla i Stockholm
Dp-2001-15501-54, del 1 och 2

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 13 december 2001 att uppdra åt Stadsbyggnads-kontoret att påbörja planarbete för Torshamnsgatan m.m. i syfte att möjliggöra en utbyggnad av ett nytt gatunät i området nordväst om Kista företagsområde och skapa nya förbindelser till kringliggande bostadsområden.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

Planarbetet bedrivs med normalt planförfarande enligt nedanstående tidplan. Tidplanen kan behöva ändras under arbetets gång.

Utställning	november 2005
Godkännande	januari 2006
Antagande	mars 2006

Planerad byggstart våren 2006.

En första utbyggnadsetapp sker 2006 - 2011. I detta skede kommer gatorna att byggas ut i sin helhet medan gång- och cykelbanor m m endast byggs ut längs Norge-gatan och Kista Alléväg, d v s utmed de första bostadskvarteren.

Slutlig utbyggnad av gatorna med gång- och cykelbanor m m sker i takt med den fortsatta utbyggnaden av bostäder och arbetsplatser i området.

Ny infart från den nya lokalgatan till kvarteret Odde (IBM) anläggs så snart det är möjligt.

Genomförandetid

Genomförandetiden slutar 15 år efter det att planen vunnit laga kraft.

Ansvarsfördelning

Stadsbyggnadskontoret ansvarar för upprättandet av detaljplan samt myndighetsutövning vid bygglov och bygganmälan.

Markkontoret ansvarar för projektering och utbyggnad av vägar och övriga anläggningar i enlighet med detaljplan. Trafikkontoret blir väghållare för de nya vägarna.

Avtal

Markkontoret ansvarar för upprättandet av de avtal som krävs för att genomföra ombyggnaden av gatorna i enlighet med detaljplanen.

Genomförandavtal kommer att tecknas mellan staden och ledningsägarna (Stockholm Vatten, Fortum m.fl.). Dessa reglerar investeringskostnader för projektering, upphandling och utförande av erforderliga anläggningar.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsplan

Genom administrativ bestämmelse på plankartan upphävs gällande fastighetsplan (tomtindelning) för Varmvattnet 3. Inga andra fastighetsplaner berörs inom planområdet. Det bedöms inte nödvändigt att upprätta några nya fastighetsplaner för att genomföra erforderlig fastighetsbildning.

Fastighetsbildning

En mindre del av fastigheten Helgafjäll 7 blir gatumark och överförs till fastigheten Akalla 4:1 genom fastighetsreglering. Vidare överförs ett mindre markområde från Sollentuna kommun till fastigheten Akalla 4:1.

Fastigheterna Akranäs 1 och Skagafjord 2 upphör och ny fastighet bildas för de båda arbetarbostäderna i deras nya läge. Ett mindre område tillförs fastigheten Borgarfjord 1 från Akalla 4:1. Planen medför även gränsjusteringar för Kista Gård 1 och Varmvattnet 3.

Servitut

Norrvattens ledning vid kvarteret Varmvattnet måste flyttas inom vägområdet, ledningsrätten justeras.

Dagvatten från Turebergs trafikplats leds från trafikplatsen via infarten till SAAB i ledning. För att säkra denna ledning anges ett u-område i planen. För detta skapas ledningsrätt alternativt servitut.

EKONOMISKA FRÅGOR

Kostnaden för genomförande av gatorna i detaljplanen beräknas totalt uppgå till ca 450 miljoner kronor. I denna kostnad utgör utbyggnad av gator 360 miljoner, flyttning av ledningar, byggnader m.m. 50 miljoner och oförutsett 40 miljoner kronor.

Kostnaden för den första etappen av utbyggnaden, som beräknas pågå i 4-5 år, uppskattas till 400 miljoner kronor.

TEKNISKA FRÅGOR

Trafikdagvatten från de nya och ombyggda gatorna ska ledas till Järva dagvattentunnel, där det efter rening avbördas till recipienten Edsviken. Dagvatten från gång- och cykelvägar, parkmark och gårdar mm ska så långt som möjligt omhändertas lokalt genom att det leds till gaturummens gröna ytor.

Norrvattens ledning vid kvarteret Varmvattnet (SAAB) måste flyttas inom vägområdet, ledningsrätten justeras.

MEDVERKANDE

Planhandlingarna har utarbetats av stadsbyggnadskontoret genom Agneta Larsson med medverkan av WSP Stadsutveckling genom planarkitekt Anna Galli, markkontoret genom Lars Svensson och lantmäterimyndigheten genom Micael Johansson.

Bengt Andréén
Planchef

Agneta Larsson
Planarkitekt

UTSTÄLLNINGSLÅTANDE

Ytterstadsavdelningen
Agneta Larsson
Tfn 08-508 26544

2005-12-09

Dp 2001-15501-54

Detaljplan för
**Torshamnsgatan m m
i stadsdelarna Kista, Husby och Akalla
i Stockholm
Dp 2001-15501-54**

UTSTÄLLNING

Detaljplaneförslaget har under tiden 7 november – 5 december 2005 varit utställt i Tekniska Nämndhuset. Planförslaget har även visats i Mötesplats Kista i Kista Galleria. Förutom kända sakägare har berörda boende och andra intressenter, som under samrådet skriftligen framfört synpunkter, fått underrättelse om utställningen i brev. Övriga har informerats genom annons i dagspressen.

Synpunkter inkomna under utställningen

Under utställningstiden har yttranden inkommit från följande:

Vägverket Region Stockholm, Christina Håkansson, Sorögatan 95 i Kista, Kerstin Kalteneckar, Kastrupgatan 14 i Kista, familjen Timosson, Oddegatan 8 i Kista, Ann Malmsten i Kista och Nina Hjerpe m fl i Järfälla (namnlista med 5 namn).

Vägverket yttrar sig som väghållare till E4 inklusive trafikplats Tureberg och dess ramper. Vägutredning för nordsydliga förbindelser har varit utställd. Om alternativet Diagonal Ulvsunda väljs kommer E4 att behöva breddas och trafikplats Tureberg behöva byggas om. Vägverket framhåller att det är av stor vikt hur bron (över Turebergsleden) konstrueras, särskilt med avseende på bropelarnas och gc-vägens placeringar. Och att en nära kontakt och dialog med Vägverket i denna fråga är väsentligt i det kommande arbetet.

Christina Håkansson, boende Sorögatan 95 (fastigheten Fyn 1) ifrågasätter höjningen av gatukorsningen Norgegatan – Hanstavägen och framhåller att bostadsområdet Sorögatan 29 – 117 (kvarteret Fyn 1 och 2) ligger i en sänka redan idag. Även nya bostäder vid den kulturhistoriskt värdefulla miljön vid Kista Gård ifrågasätts liksom flyttning av motionsspåret på Töjnanberget, ökade bullernivåer, uppdelning av området samt försämrad när- och boendemiljö.

Kerstin Kalteneckar, boende Kastrupgatan 14 (fastigheten Kastrup 10) motsätter sig att Hanstavägen höjs 4 m, höjningen av Norgegatan och att bostadshusen på Sorögatan 117 och 95 (kvarteret Fyn) kommer att hamna under gatunivå. Kerstin Kalteneckar framhåller vidare att det blir en brant backe på Hanstavägen mot Kista centrumbyggnad, att Norgegatan till Kista Gård är onödig och att tillfart i stället kan ske från Oddegatan. Oro framförs för om lastbilar kommer att kunna köra under Hanstavägens gångbroar.

Familjen Timosson, boende i en av arbetarbostäderna, Oddegatan 8 i Kista anser att utbyggnaden av Kista Gård-området bör krympas och invänder mot att flytta arbetarbostäderna och anser att det fåtal äldre gårdsmiljöer som finns bör vårdas.

Ann Malmsten, boende i Kista anser att skogen skall bevaras och att man förgriper sig på två k-märkta hus.

Nina Hjerpe m fl (5 namn,) boende i Järfälla anser att naturen skall bevaras.

Synpunkter inkomna efter utställningstiden

Efter utställningstidens slut har yttrande inkommit från Micasa Fastigheter i Stockholm AB som förvaltar fastigheten Akranäs 1.

Synpunkter inkomna under plansamrådet som ej tillgodosetts

Skönhetsrådet och Stadsmuseinämnden avstyrkte förlängning av Norgegatan över Kista Gård och påföljande flytt av två f d arbetarbostäder. Även Länsstyrelsen framhöll att Norgegatans förlängning borde förskjutas, arbetarbostäderna kvarligga och området vid Kista Gård i sin helhet bevaras.

Under plansamrådet inkom invändningar mot förslaget från Bertil Bolin, Magdalena och Erik Gyayni, boende i Kista, Ann Malmsten boende i Kista, (namnlista under-tecknad av 59 boende i Husby och Kista), Solbritt Timosson, boende i en av arbetarbostäderna (namnlistor med 196 namn varav 65 uppgav bostadsort Kista), Nina Hjerpe, boende i Järfälla (namnlista med 22 namn).

Synpunkter inkomna under programsamrådet som ej tillgodosetts

Under programsamrådet avstyrktes förslaget av Stadsmuseinämnden. Länsstyrelsen ansåg att Norgegatan borde förskjutas västerut, att buller och riskfrågor måste klargöras innan ny bebyggelse kommer till. Stockholms skönhetsråd avstyrkte flyttning av arbetarbostäderna.

Invändningar mot förslaget inkom från Christina Håkansson, Kerstin Kalteneckar, Björn von Schmalensee med familj, Anders Svedin och Kersti Pettersson, Juha Timosson, HSB brf Fanö, c/o Kerstin Illervik, Tommy och Birgitta Berggren, Ann Malmsten Tallberg, Jack Arfvidsson, Bia och Bengt Sjögren, alla boende i Kista och Akalla.

Invändningar inkom också från Svenska Turistföreningen Stockholmskretsen, Kista koloniträdgårdsförening och Koloniträdgårdsförbundet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

De synpunkter som framförts under utställningstiden är i huvudsak samma som framförts under program- och plansamråd och som stadsbyggnadsnämnden tagit ställning till efter program- respektive plansamråd.

Vägverkets synpunkt att det är av stor vikt hur bron (över Turebergsleden) konstrueras, särskilt med avseende på bropelarnas och gc-vägens placeringar och att en nära kontakt och dialog med Vägverket i denna fråga är väsentligt i det kommande arbetet vidarebefordras till stadens markkontor och trafikkontor.

De synpunkter som inkommit från boende under utställningstiden gäller höjningen av Hanstavägen i korsningen med Norgegatan och inverkan på befintliga bostäder i kvarteret Fyn, Norgegatans förlängning norrut, nya bostäder vid Kista Gård, flyttning av de två arbetarbostäderna, flyttning av motionsspåret och bevarande av skogen.

Hanstavägens höjning

Höjningen av Hanstavägen är en stor förändring som möjliggör Norgegatans utbyggnad till Kista Alléväg och en ny förbindelse för bostadsområdena i Kista och Husby till det nya området. Korsningen Hanstavägen – Norgegatan är belägen relativt långt norr om bostadskvarteret Fyn, ca 200 m och med tunnelbanan emellan. Hanstavägens höjning bedöms därför endast i mindre omfattning påverka bostadskvarteret Fyn.

Intill kvarteret Fyn kommer korsningen mellan Jyllandsgatan, Norgegatan och Danmarksgatan att byggas om för att förbättra trafiksäkerheten. Vid kvarteret Fyn planeras en obetydlig höjning (ca 0,1 m) av Jyllandsgatan och en mindre sänkning av korsningen Norgegatan - Danmarksgatan. Befintliga bostäder är idag belägna i höjd med omgivande gator och bedöms inte påverkas av den närmaste vägbyggnaden.

Flyttning av arbetarbostäderna

Stadsbyggnadskontoret är medvetet om Kista Gårds stora kulturhistoriska värde och att de två byggnaderna i gällande detaljplan har beteckningen ”kulturhistorisk bebyggelse”. Utbyggnad av Norgegatan på ett sätt så att arbetarbostäderna kan ligga kvar har bedömts inte möjlig att genomföra. En antikvarisk utredning angående flyttning av arbetarbostäderna har tagits fram som visar att en flyttning är tekniskt möjlig och att återuppförande kan ske med varsam restaurering. I utredningen föreslås flyttning till den plats som nu redovisas i planförslaget.

Skogens bevarande och motionsslingan

Nybyggnation av bostäder och vägar innebär i många fall att ingrepp i natur inte kan undvikas. I inledningskedet av arbetet med strukturplanen för Kista och programarbetet för nya vägar och bebyggelse kring Kista Gård redovisades en landskapsanalys.

Denna analys resulterade i omarbetningar så att den skog som bedömdes som mest värdefull kommer att sparas.

Den nya sträckningen för lokalgatan norr om kvarteret Odde som redovisats i det utställda detaljplaneförslaget innebär mindre ingrepp i naturen än som redovisades under plansamrådet. Den nya sträckningen för lokalgatan innebär också att motions-slingan bör kunna behållas inom området men i ett nytt läge.

Fastigheten Akranäs 1

Ny placering för gruppboendet i Akranäs 1 har föreslagits inom fastigheten Silkeborg 154 i Kista där ett fritidshem lagts ned. Frågan får regleras i kommande avtal mellan markkontoret och Micasa Fastigheter i Stockholm AB (f d FB Servicehus).

Agneta Larsson

**SAMRÅDSREDOGÖRELSE
PLANSAMRÅD**

Ytterstadsavdelningen
Agneta Larsson
Tfn 08-508 26544

S-Dp 2001-15501-54
2005-09-22

**Detaljplan för
Torshamnsgatan m m
i stadsdelarna Kista, Husby och Akalla i Stockholm
S-Dp 2001-15501-54**

INNEHÅLL

1. Sammanfattning av synpunkter och Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
2. Bakgrund
3. Hur plansamrådet bedrivits
4. Länsstyrelsen
5. Lantmäterimyndigheten
6. Sakägare och boende
7. Remissinstanser

1. Sammanfattning av synpunkter och Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Sammanfattning av sakägares synpunkter

Sollentuna kommun förutsätter att pågående förhandlingar om marköverlåtelse och gränsreglering är avslutade innan planen antas. För tvärspårvägen måste den sträckning som visas i SL:s utredning redovisas i planen. Gång- och cykelvägen behöver byggas om väst om Turebergs trafikplats. En utredning som visar vilka alternativ som finns och skälen till att dessa antingen är sämre eller har valts bort bör redovisas.

Intertek Semko, fastigheten Borgarfjord 1, har förklarat sig acceptera att infarten vid korsningen Borgarfjordsgatan/Torshamnsgatan får ändrad trafikriktning. Önskemål finns om en mindre utvidgning av fastigheten mot väster så att anpassning till befintliga förhållanden kan ske.

FB Servicehus förvaltar fastigheten Akranäs 1 där en byggnad med sju lägenheter för gruppboende måste rivas. FB Servicehus framhåller att en ny placering för gruppboende måste erbjudas och bekostas av staden. Detta måste regleras i avtal innan FB Servicehus kan acceptera en rivning av byggnaden.

IBM Svenska AB, fastigheten Odde1, betonar vikten av att fastighetens karaktär med närhet till naturen och de höga träden bevaras. IBM vill att i detaljplanen tas med en ny lokalgata/enskild väg med kapacitet för lastbilstrafik till kvarteret Odde från den nya rondellen norr om kvarteret.

Sammanfattning av boendes synpunkter

Bertil Bolin, Magdalena och Erik Gyayni, boende i Kista, invänder mot Torshamnsgatans förlängning och ny bebyggelse. Ann Malmsten, Kista, invänder mot vägprojektet och framhåller att skogen och naturen inte klarar ett så stort ingrepp. I det inlämnade materialet ingår ett upprop till stöd för "Vår Gammelskog" undertecknat av 59 boende i Husby och Kista.

Solbritt Timosson, boende i en av arbetarbostäderna, motsätter sig planerna på att riva eller eventuellt flytta de två arbetarbostäderna. Namnlistor med 196 namn har inlämnats varav 65 uppger bostadsort Kista.

Nina Hjerpe, boende i Järfälla, invänder mot att rekreationsområdet exploateras och har inkommit med namnlista innehållande 22 namn.

Sammanfattning av remissinstansernas synpunkter

Länsstyrelsen och Vägverket anser att staden skall avvakta med vidare hantering av detaljplanen (utställning och antagande) till dess att Vägverket valt korridor för nord-sydlig förbindelse.

Skönhetsrådet och Stadsmuseinämnden avstyrkt förlängning av Norgegatan över Kista Gård och påföljande flytt av Kista Gårds arbetarbostäder. Även Länsstyrelsen anser att Norgegatans förlängning bör förskjutas och arbetarbostäderna kvarligga och att området vid Kista Gård i sin helhet skall bevaras.

Brandförsvaret tillstyrker förslaget men gör andra bedömningar än som förs fram i miljökonsekvensbeskrivningen under avsnittet "Risker" vad gäller beräkning av utrymningsvägens längd för tunneln. Brandförsvaret anser att detaljplanen ska kompletteras med planbestämmelser vilka ställer krav på brandventilation, rök- och utrymningschakt.

Kista stadsdelsnämnd tillstyrker förslaget och framhåller att även anslutande gator bör uppgraderas. Särskilt angeläget är trottoar längs Norgegatan. Förvaltningen anser att en ny, tryggare sträckning för motionsspåret kan hittas.

Evakueringsersättning behövs för gruppboende i kvarteret Akranäs. Koloniträdgårdsföreningen behöver nytt odlingsområde.

AB Storstockholms Lokaltrafik tillstyrker förslaget och framhåller att samtliga gator ska förberedas för att kunna trafikeras med buss vilket förslagets körfältsbredder också tillåter. Samtliga vägområden måste ges en tillräcklig bredd så att hållplatslägen kan inrymmas på lämpliga platser. I väntan på beslut om spårväg i Kista föreslås att spårvägsreservatet i Kista Alléväg upprättas och erbjuds till busstrafik.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker detaljplanen. Miljöförvaltningen uttalar dock i sitt tjänsteutlåtande att naturmarken splittras och såväl spridningsvägar som tillgänglighet för rekreation försämrats och att den föreslagna genomfarten mellan ny

del av Torshamnsgatan och Hanstavägen (ny lokalgata) innebär stora ingrepp i värdefull naturmark.

Marknämnden överlämnar och åberopar markkontorets yttrande vilket innebär genomförandet av en etapputbyggnad av det i detaljplanen föreslagna nya gatunätet omfattande investeringsutgifter om 450 mnkr, att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger marknämnden i uppdrag att genomföra projektet.

Trafiknämnden överlämnar och åberopar trafikkontorets yttrande samt uppdrag åt trafikkontoret att undersöka om cykel- och gångbanor kan byggas ut samtidigt med det övriga vägnätet och inte i senare i samband med bostadsbebyggelsen. I området Kista med ett stort antal arbetsplatser behövs cykel- och gångbanor redan i dagsläget. Denna utbyggnad är lika viktig som gatunätet.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller inte haft någon erinran.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Flertalet remissinstanser har tillstyrkt förslaget och inkommit med synpunkter. De invändningar som inkommit från remissinstanser gäller i första hand förslaget att flytta de två arbetarbostäderna vid Kista Gård. Invändningar finns mot den nya lokalgatan mellan Torshamnsgatans förlängning och Hanstavägen som innebär stora ingrepp i värdefull naturmark.

De invändningarna som inkommit från boende och övriga gäller i första hand flyttningen av arbetarbostäderna och att ett rekreativt område exploateras. Invändningarna är i huvudsak samma som framfördes under programsamrådet och som då redovisades för nämnden.

Nordsydliga förbindelser

Vägverkets tidplan för utställning av vägutredningen för nordsydliga förbindelser har försenats jämfört med vad som gällde vid tiden för programsamrådet. Stadsbyggnadskontorets förhoppning är att Vägverket valt korridor för nordsydlig förbindelse innan detaljplanen efter utställningen förs vidare till godkännande och antagande.

Sollentuna kommun

Stockholms kommunfullmäktige har beslutat att genomföra markköp från Sollentuna kommun. Beslutet förväntas vinna laga kraft under oktober 2005 och därefter kommer markkontoret att ansöka om fastighetsbildning.

Genomförande av tvärspårvägen har bedömts alltför osäker för att redovisas i föreliggande detaljplan. Detaljplaneförslaget innebär inte försämrade möjligheter att nå Sollentuna med tvärspårvägen.

Den ombyggda cykelvägen innebär obetydligt förlängd cykelväg mellan Kista och Sollentuna centrum. Cykelväg genom den nya biltunneln har uteslutits av hälso- och säkerhetsskäl. Gång- och cykelvägen som leder västerut vid Turebergs trafikplats via gång- och cykelundergång kommer att behållas.

Norgegatan och flyttning av arbetarbostäderna

Norgegatan har förskjutits mot väster ca 3 meter. En flyttning av Norgegatan längre västerut så att arbetarbostäderna kan ligga kvar skulle samtidigt innebära att bostads-kvarteren mellan Kista Gård och kvarteret Odde (IBM) troligen skulle behöva utgå. Samtidigt skulle Hanstavägens höjning inverka på höjdförhållandena så att gångbron vid Oddegatan troligen skulle behöva rivas.

Kontoret är medvetet om Kista Gårds stora kulturhistoriska värde och att de två byggnaderna i gällande detaljplan har beteckningen ”K, kulturhistorisk bebyggelse” samt att de två byggnaderna omsorgsfullt restaurerats efter den tidigare planläggningen. Kontoret bedömer att den bostadsbebyggelse som flyttningen möjliggör kommer att vara av stort värde för utvecklingen i Kista. Stadens ambition är att utveckla Kista Gård och göra gården mer tillgänglig för allmänheten och att utveckla samband både med grönområdet norr om Kista Alléväg och med arbetsområdet.

En antikvarisk utredning angående flyttning av arbetarbostäderna har tagits fram. Byggnaderna är uppförda med timmerkonstruktion och tekniskt möjliga att flytta. Återuppförande efter flyttning bör ske genom varsam restaurering. I utredningen framhålls att det är av stor vikt att kopplingen till Kista Gård förblir tydlig och att husen kan placeras på samma sätt som idag på rad med långsidorna mot sydväst, i sluttning och med trädgårdsodlingar. Byggnaderna bedöms ha störst bruksvärde som bostadshus efter flyttning till annan plats. Området sydväst om Kista Gård i anslutning till en delvis befintlig vägsträckning har bedömts som mest lämplig för en ny placering.

Lokalgatans sträckning

Den föreslagna lokalgatan mellan Torshamnsgatans förlängning och Hanstavägen innebär stora ingrepp i naturmark vilket också påtalats av remissinstanser och boende i närområdet. En alternativ sträckning närmare kvarteret Odde har efter remisstiden studerats. Den nya sträckningen innebär mindre ingrepp i naturmarken och kan dessutom ge bostadsbebyggelsen nordväst om vägen större utrymme. Fastigheten Odde 1 (IBM) kan med det nya läget få efterfrågad anslutning mot norr så snart lokalgatan är utbyggd.

Motionsslingan

Kista stadsdelsförvaltning har ansvar för motionsslingan. Med den ändrade sträckning som föreslås för lokalgatan kommer troligen en stor del av motionsslingan att kunna behållas.

Utrymning från tunnel m m

För tunneln kommer en kompletterande riskutredning att tas fram. En planbestämmelse införs som innebär att erforderliga anordningar för brandventilation, rök- och utrymningsschakt får utföras. De exakta lösningarna diskuteras med brandförsvaret under projekteringsarbetet, vid bygglovet och i byggsamrådet.

Dagvattenhantering

Kontoret är överens med Stockholm vatten om att trafikdagvatten skall avledas till Järva dagvattentunnel för rening. Vad gäller vatten från gång- och cykelbanor och lokalgator är kontorets bestämda uppfattning att ledningssystemet måste dimensioneras så att allt dagvatten kan tas emot. I möjligaste mån kommer dagvatten från gång- och cykelbanor och trottoarer att infiltreras så att det kommer träden till godo. Detaljplanen reglerar dock inte beläggningar på gator, trottoarer etc. I en tät stadsmiljö som nu planeras i Kista kommer gestaltungsaspekter att väga tungt vid utformning av gator samt gång- och cykelvägar och beläggning med grus kommer endast i undantagsfall och att kunna användas.

Spårvägsreservatet

Planförslaget reserverar plats för kommande tvärspårväg. Det är möjligt att trafikera gatunätet med buss i avvaktan på spårvagnen och utbyggnad av spårvägens område bör därför kunna anstå till dess att spårvägen realiserar.

Gruppboendet i Akranäs

Ny placering för gruppboendet i Akranäs 1 har föreslagits inom fastigheten Silkeborg 154, Silkeborgsgatan 75 i Kista där idag ett nedlagt fritidshem finns. Frågan kommer att regleras i kommande avtal mellan markkontoret och FB Servicehus.

Koloniträdgårdar vid Kista Gård

Koloniträdgårdsföreningen har erbjudits nytt läge för kolonilotterna på Järvafältet där en trädskola tidigare funnits.

Anslutning till fastigheten Terminalen 2 i Sollentuna

Fastigheten Terminalen 2 kan få ny anslutning till Esbogatans nya rondell. Anslutningen kommer att ligga utanför Stockholms kommungräns och erforderlig formell hantering får ske inom Sollentuna kommun.

Trottoar längs Norgegatan

Trottoaren ingår inte i vägutbyggnadsprojektet. Frågan får beredas i normalt budgetarbete inom trafikkontoret.

2. Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2004-06-10 godkänna redovisning av programsamråd för Torshamnsgatans förlängning m m samt för ny bebyggelse vid Kista Gård och uppdrog åt kontoret att upprätta detaljplaner i enlighet med kontorets utlåtande. I samband med nämndens beslut uttalades att den föreslagna bebyggelsen bör utformas så att den inte utgör ett hinder för ökad integration mellan stadsdelarna och dess invånare och önskemål att pröva möjligheten att dra vägen vid Kista Gård något annorlunda så att byggnationen inte kryper in på Kista Gårds kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Vik-

ten av att tidigt planera för tillfredsställande parkeringslösningar och varning för ”in-låsningseffekt” vid Kista Gård uttalades också.

3. Hur plansamrådet bedrivits

Planförslaget för Torshamnsgatan m m sändes ut för samråd och remiss under tiden 2005-05-16 -- 2005-08-08. Förslaget omfattade en utbyggnad av gatunätet mellan Kista och Akalla företagsområden och ny förbindelse till bostadsområdena söder om Hanstavägen.

Planförslaget visades under remisstiden i Fyrkanten i Tekniska Nämndhuset och i Mötesplats Kista i Kista Galleria. Allmänt informations- och samrådsmöte hölls torsdagen den 16 juni 2005 i Husby Träff's café, Edvard Griegsgången 9 i Husby. Mötet hade kungjorts genom utskick till fastighetsägare, hyresgästorganisation m fl samt genom annonsering i lokaltidningen Mitt i Kista.

Samrådsmötet hade i formen av öppet hus i anslutning till möte i Kista stadsdelsnämnd. Samrådsmötet besöktes av ca 10 boende i närområdet, representanter för Kista stadsdelsnämnd och stadsdelsförvaltning. Såväl positiva synpunkter som vissa invändningar framfördes. De synpunkter som framfördes återfinns i de remissvar och synpunkter som inlämnats skriftligen på förslaget.

Särskilt möte har hållits mellan staden och Semko AB som är tomträtthavare till fastigheten Borgarfjord 1. Förslaget påverkar den västra tillfarten intill korsningen Borgarfjordsgatan/Torshamnsgatan. Här kommer in- och utfart att begränsas till att ske med köriktningen på Torshamnsgatan. Den östra in- och utfarten som delas med övriga företag inom fastigheten kommer att behöva byggas om när trafikmängden ökar på Torshamnsgatan. Detta bedöms dock kunna ske inom gällande detaljplan. En mindre utvidgning av Borgarfjord 1 mot väster med anpassning till befintliga förhållanden är önskvärd.

Särskilt möte har hållits med FB Servicehus förvaltar fastigheten Akranäs 1. Förslaget innebär att byggnaden på fastigheten måste rivas. Vid mötet deltog FB Servicehus, Kista stadsdelsförvaltning, Markkontoret (f d gatu- och fastighetskontoret) och Stadsbyggnadskontoret. Mötet enades om att inom fastigheten Silkeborg 154, Silkeborgsgatan 75 där idag ligger ett nedlagt fritidshem är lämplig för ett nytt gruppboende.

4. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen delar Vägverkets framförda synpunkter på planförslagets samordning med Vägverkets utredning om ”Effektivare Nordsydliga förbindelser över Saltsjö - Mälarsnittet”. Vägverket anser att planering i anslutning till berörd del av E4 borde anstå för att inte eventuella åtgärder vidtas som kan minska handlingsfriheten vid valet av sträckning av en för regionen viktig trafikled. Dessa synpunkter framfördes också under programsamrådet av Vägverket och Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vidhåller tidigare framförda synpunkter som innebär att skisserna justeras så Norgegatan förskjuts västerut för att möjliggöra att arbetarbostäderna kan

kvarligga, att bostäderna i Kista - Gårdskvarteret utgår och att runstenen, fornlämning 164 om möjligt bör stå kvar även om Kista Alléväg byggs ut enligt skissen.

5. Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten konstaterar att även fastigheterna Akranäs 1, Kista Gård 1 och Varmvattnet 3 berörs av fastighetsreglering. Varmvattnet 3 har en tomtindelning som då måste upphävas. Lantmäterimyndigheten föreslår att plankartan kompletteras under rubriken "Administrativa bestämmelse" om att tomtindelningen som fastställdes 1972-05-04 för Varmvattnet T 2-3, akt B57/1972 upphävs. Genomförandebeskrivningen föreslås kompletteras under rubriken "Fastighetsplan" om att administrativ bestämmelse införs på plankartan om upphävande av gällande fastighetsplan för Varmvattnet 3 och att inga andra fastighetsplaner berörs. Komplettering föreslås under rubriken "Fastighetsbildning" om att planen medför även gränsjusteringar för Kista Gård 1 och Varmvattnet 3 och att fastigheten Akranäs 1 upphör.

6. Sakägare och boende

Sollentuna kommun

Sollentuna kommun överlämnar kommunledningskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen. Kontoret konstaterar att det är positivt att vägnätet förstärks i den regionala kärnan och att planen väcker frågor om hur förbindelserna mellan Häggvik och Kista på sikt ska förbättras. Sollentuna kommun förutsätter att pågående förhandlingar om marköverlåtelse och gränsreglering är avslutade innan planen antas. För tvärsparvägen måste den sträckning som visas i SL:s utredning visas i planen. Gång- och cykelvägen behöver byggas om väst om Turebergs trafikplats. En utredning som visar vilka alternativ som finns och skälen till att dessa antingen är sämre eller har valts bort bör redovisas i planen alternativt i miljökonsekvensbeskrivningen.

FB Servicehus

FB Servicehus förvaltar fastigheten Akranäs 1 med adressen Oddegatan 1. Förslaget att bredda Oddegatan och bygga ny lokalgata innebär att byggnaden på Akranäs 1 måste rivas. På fastigheten finns ett så kallat gruppboende. Denna byggnad är 571 kvm stor och inrymmer lägenheter för sju boenden samt gemensamhetslokaler och personallokaler. Fastigheten ligger avskilt och gården är anpassad efter de boendes behov av lugn och avskildhet. Fastigheten är 4 328 kvm stor.

För att ersätta den rivna byggnaden måste en ny placering för gruppboende erbjudas. Detta måste ske i samarbete med Kista stadsdelsförvaltning, FB Servicehus och Fastighets- och saluhallsförvaltningen. FB Servicehus framhåller att för att fastighetsägaren och hyresgästen inte skall drabbas av ökade kostnader måste det nya gruppboendet bekostas av staden. Detta måste regleras i avtal innan FB Servicehus AB kan acceptera en rivning av byggnaden.

Intertek Semko AB

Intertek Semko AB är tomträtthavare till fastigheten Borgarfjord 1 som berörs av förslaget. Företaget har insänt skrivelse med önskan om förtydligande av ett antal frågeställningar i samband med vägprojektet.

IBM Svenska Aktiebolag

IBM har i princip inget emot rubricerat förslag till detaljplan utan ser fram emot bättre förbindelser i och omkring Kista. IBM betonar vikten av att naturen och upplevelsemöjligheterna bevaras så långt det är möjligt. Kvarteret Oddes arkitektur, både till byggnad och landskap bygger på närheten till naturen och de höga träden och det vore mycket olyckligt om detta intryck förändras. IBM vill att i detaljplanen ingår en lokal-gata/enskild väg med kapacitet för lastbilstrafik från den rondell som förenar de tre nya gatorna norr om kvarteret Odde. Denna ska kunna fungera både som tillfart för IBM:s personal i en framtid och eventuellt också för godsleveranser så snart så är möjligt. Detta då en alternativ placering av IBM's nya godsmottagning är mitt på byggnadskroppens norra fasad, ca 125 m från planerad rondell.

Diligentia AB

Diligentia som äger fastigheten Terminalen 2 i Sollentuna anser att förslaget till största delen innebär förbättringar. Diligentia framför att en anslutning till fastigheten Terminalen 2 från rondellen i svängen på Esbogatan skulle skapa en bättre angöring till fastigheten inför en planerad tillbyggnad mot söder. Diligentia's förhoppning är att denna anslutning kan accepteras och inarbetas i det detaljplaneförslag som blir det slutgiltiga.

Bertil Bolin, Bergengatan 37, 164 37 Kista invänder mot tät bebyggelse och nya vägar.

Magdalena och Erik Gyanyi, Nidarosgatan 22, 4tr, 164 34 Kista invänder mot Torshamnsgatans förlängning och att skogen förstörs. I skrivelsen hävdas att förlängningen är onödig och att en väg mellan Uppsalavägen och Borgarfjordsgatan skulle ha ungefär samma effekt.

Nina Hjerpe, Sturevägen 5, 8tr, 177 56 Järfälla m fl (lista 22 namn).

I skrivelsen framförs invändningar mot att exploatera i detta verkligt fina rekreationsområde, mot att spränga sönder det vackra berget och mot att flytta kolonilotterna. Det är många som vill kunna vistas och motionera i Kistaspåret och samtidigt uppleva allt detta härliga omkring och detta gäller även många andra förutom de som bor i närheten. Alla träd och övrig växtlighet är dessutom nyttigt och nödvändigt för syrets skull. Även djuren blir påverkade.

Ann Malmsten, Nidarosgatan 9, 4tr, 164 34 Kista, m fl (lista 59 namn).

Ann Malmsten protesterar mot Torshamnsgatans förlängning. I skrivelsen framhålls att skogen och naturen inte klarar av ett så stort ingrepp och inte boende heller. För-

sämrad luft av avgaser och damm är livsfarligt för djur och människor. Tunnel får inte gå genom skogen. Träden klarar inte av ett sådant ingrepp. Motionsslingan bör också finnas kvar och skogen och Science Parken bli den oas som kan ge Kista Gård ett namn på kartan. Om föreslagen väg blir av är att utsätta de boende för livshotande skador som cancer, astma och allergier. Stor försiktighet måste iaktas om det visar sig att marken innehåller blålera som ger radon i luften. En park är ett mindre ingrepp med gräsmattor, blommor, buskar, bänkar och varför inte en liten sjö.

Till skrivelsen har bifogats en pärm med collage och tidningsartiklar som behandlar Torshamnsgatans förlängning, Järvastaden, bilföreningar, ozon från bilar, skogs-röjning i Husby, nya naturreservat i Stockholm, visioner i Järva samt om nya våtmarker. I materialet ingår ett upprop till stöd för att rädda "Vår Gammelskog" och lista undertecknad av 59 boende i Husby och Kista.

Solbritt Timosson, Oddegatan 8, 164 40 Kista, m fl (protestlista 196 namn).

Undertecknarna motsätter sig planerna på att riva eller eventuellt flytta de två arbetar-bostäderna som finns på Oddegatan i Kista Gård.

7. Remissinstanser

Vägverket

Vägverket yttrar sig som väghållare till E4 samt trafikplats Tureberg (men inte till övriga delar av väg 275). Vägverket är inte väghållare till gång- och cykelbron över Turebergsleden. Efter beslut av Vägverkets generaldirektör år 2004 är E4 och väg 275 utpekade som riksintresse enligt 3 kap 8 § miljöbalken.

Vägverket utreder möjligheter till effektivare nordsydliga förbindelser över Saltsjö-Mälarsnittet. En vägutredning är under arbete och i den är två alternativa vägkorridorer utpekade. Den del av detaljplanen som går parallellt med E4 i tunnel under berget och över trafikplats Tureberg ligger inom ett av de två alternativen, vägkorridoren för Diagonal Ulvsunda. I vägutredningen föreslås för alternativet Diagonal Ulvsunda att E4 breddas från 3+3 körfält till 4+4 körfält mellan Häggviks trafikplats och Kista trafikplats. Med ramper blir det dock fler körfält och vid trafikplats Tureberg kan flera broar behöva byggas om.

Utställning av vägutredningen sker under sommaren 2005 och där har staden möjlighet att yttra sig över de båda förslagen. Därefter tar Vägverket ställning för en av korridorerna som senare ska tillåtlighetsprövas av regeringen.

Vägverket framhåller att med anledning av att vägkorridor och vägsträckning inte beslutats är det av vikt att bibehålla handlingsfrihet för breddning av E4 samt för ombyggnad av broar. Om Diagonal Ulvsunda utreds vidare och senare byggs kan denna komma att påverka detaljplanen och eventuell anslutande bebyggelse. Åtgärder bör inte vidtas som kan minska handlingsfriheten. Vägverket anser därför att staden bör vänta med vidare hantering av detaljplanen (utställning och antagande) till dess att Vägverket valt korridor för en nordsydlig förbindelse.

Vägverket hävdar ett byggnadsfritt avstånd till motorvägar på 35 meter från be-läggningsskant på vägen och 25 meter till motorvägsramper. Om bebyggelse planeras mellan Esbogatan/Torshamnsgatan och E4 bör den klara dessa avstånd. Avseende Esbogatans bro över Turebergsleden och trafikplatsens ramper ska den hålla erforderlig fri höjd enligt Vägars och Gators Utformning (VGU).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker detaljplanen.

Miljöförvaltningen uttalar dock i sitt tjänsteutlåtande att naturmarken splittras och såväl spridningsvägar som tillgänglighet för rekreation försämras. Förvaltningen gör samma bedömning som under programsamrådet att den föreslagna genomfarten mellan Hanstavägen och ny del av Torshamnsgatan innebär stora ingrepp i värdefull naturmark och att den enligt förvaltningens bedömning bör omarbetas.

Kista stadsdelsnämnd

Stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande. Stadsdelsförvaltningen är positiv till förslaget och till att staden överger trafikseparering med gång- och cykelstråk skilda från biltrafiken. Stadsdelsförvaltningen anser dock att när så stora insatser sker i det nya området borde en uppgradering ske av anslutande gator. Förvaltningens önskemål är att en trottoar anläggs utmed Norgegatan från Husbybadet och fram till den nyanlagda förlängningen av Norgegatan. I Kistavisionen har framhållits att en bättre fysisk koppling mellan Husby och Kista eftersträvas och det måste gälla även gående.

Om förslaget genomförs måste gruppboendet i kvarteret Akranäs vid Oddegatan flyttas. Förslag finns att flytta gruppboendet till Silkeborgsgatan 75 där idag ligger ett nedlagt fritidshem. Förvaltningen anser att en evakuerings-ersättning bör utgå så att verksamheten inte drabbas av merkostnad. Vidare måste koloniträdgårdsföreningen bli anvisat ett nytt odlingsområde. Motionsspåret används inte enbart av boende utan av studerande och många som arbetar i området. Förvaltningen är övertygad om att en ny tryggare sträckning kan hittas för spåret i närområdet.

Efter att gatutbyggnaden genomförts läggs på stadsdelsförvaltningen stora kostnader för gatudrift och vinterväghållning och redan innan kontors- och bostadsbebyggelse genomförts. Vid nyckeltilldelningen måste alla ytor medtas och minst samma uppräkningskoefficient tillämpas som för gator i övriga Kista, där en kompensation sker för tätbebyggelse och stort antal förvärvsarbetande.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet avstyrker förslaget till detaljplan för Torshamnsgatan. Rådet anser att det inte är acceptabelt att påverka Kista Gård på det sätt som föreslås i detaljplaneförslaget och att Norgegatans dragning måste ske på annat sätt. Det är enligt rådet avgörande för miljön i området att Kista Gård i sin helhet bevaras och förstärks och att trafikdragningarna inte tillåts påverka vare sig gårdsmiljön, arbetarbostäderna eller runstenen.

Stadsmuseinämnden

Stadsmuseinämnden avstyrker förlängning av Norgegatan över Kista Gård samt påföljande flytt av Kista Gårds arbetarbostäder. Nämnden har inga erinringar mot övriga gatusträckningar. Nämnden framhåller vikten av att en arkeologisk utredning utförs för hela det område som omfattas av detaljplaneförslaget.

Stadsmuseiförvaltningen betonade i programsamrådet den konflikt som rådde mellan föreslagen exploatering och de kulturhistoriska värdena vid Kista Gård. Kista gård är en äldre gårdsetablering som fortfarande har en relativt sammanhållen gårdsbebyggelse med byggnader från flera epoker. Gårdsmiljön som helhet har av stadsmuseiförvaltningen bedömts vara av byggnadsminnes-klass. En flytt av de två arbetarbostäderna är enligt förvaltningen oacceptabel och mycket negativ för bostädernas och anläggningens kulturhistoriska värde.

I samband med Kistas utbyggnad på 1970-talet kom ett stort antal förhistoriska lämningar att grävas ut. Programförslagets och strukturplanens förändringar är så omfattande att stadsmuseiförvaltningen anser att en arkeologisk utredning ska utföras och att hela detaljplaneförslagets område ska ingå.

Stockholm Vatten AB

Allmänt efterlyser Stockholm Vatten höjdsättning av gatorna och komplettering av förslaget med kommande nya lokalgator som på sikt får anslutning till Hanstavägen. Stockholm Vatten avser att låta va-ledningar ligga kvar där det är tekniskt möjligt.

Nya anslutningspunkter för vatten- och avlopp kommer att upprättas för fastigheten Odde 1 och för arbetarbostäderna i deras nya läge.

Dagvatten skall hanteras i enlighet med "Dagvattenstrategi för Stockholm Stad, 2002, och Stockholms LOD policy. För Kista Science City planerar Stockholm Vatten ett nytt tunnelsystem som i första hand ska klara dagvattenfrågan i området. Påslag för tunneln hamnar delvis inom Sollentuna kommun.

Spolvatten m m från trafikunneln måste omhändertas för rening innan avledning sker till allmänt avlopps nät.

Stockholm Vatten framför att planerade trädplanteringar med tillhörande skelettjord skall utföras i princip enligt Rapport32-2004, "Dagvattenhantering i planerad bebyggelse i Kista" som Stockholm Vatten låtit ta fram.

Planerad spårväg längs Kista Allévägs norra sida innebär att vid varje korsning behövs va-nätet förstärkas för att klara av tyngden av spårvagnen. Trycksatta ledningar bör också förläggas i skydds rör under spåret.

Fortum Distribution AB

Åtgärder i befintliga anläggningar utförs av Fortum Distribution efter beställning samt bekostas av byggherren. Om planförslaget genomförs medför detta att befintliga elledningar måste flyttas.

AB Fortum Värme

Företagets ledningar för fjärrvärme och fjärrkyla blir vid ett flertal platser berörda av utbyggnaden av gatunätet mellan Kista och Akalla. Fortum Värme finns representerade i det projekt som bildats för hantering av ledningsflyttningar samt nybyggnationer.

Stockholms brandförsvaret

Brandförsvaret är positivt till de nya vägar som föreslås gå från Kista arbetsområde. Brandförsvaret håller dock inte med den bedömning som förs fram i miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt "risker". Brandförsvaret anser att om en brand startar i ett fordon t ex ca 20 meter in från ena tunnelmynningen och detta leder till nödutrymning så blir angreppsvägen blir 230 meter från andra tunnelmynningen (d.v.s. sträckan från andra tunnelmynningen fram till brandplatsen). Detaljplanen ska kompletteras med planbestämmelser vilka ställer krav på brandventilation, rök- och utrymningsschakt. Det är inte acceptabelt att förlägga brandposter utanför tunnelmynningen.

Brandförsvaret föreslår att planbeskrivningen bör kompletteras med rubriken "Brand" och med följande text:

I bygglovet, byggsamrådet och projekteringsarbetet ska brandförsvaret kontaktas och ges möjlighet att medverka i arbetet med utformningen av tunneln.

Tillfredsställande utrymning ska säkerställas genom utrymningsschakt i tunneln. Brandventilation och rökgasschakt ska finnas i tunneln. Brandvattenförsörjning för räddningstjänsten ska tillgodoses i tunneln. De exakta lösningarna och det eventuella behovet av alternativa utrymningsvägar, brandvatten, brandgasventilation och rökgasschakt ska baseras på en riskanalys.

Stadsbyggnadsnämndens handikappråd

Handikapprådet anser att ärendet ska behandlas av marknämndens m fl handikappråd. Rådet vill ändå påpeka att stadens riktlinjer för utemiljön ska följas, vilket bland annat innebär att gång- och cykeltrafik måste kunna separeras. Detta har inte tydligt redovisats på de typsektioner som finns på plankartan.

Stockholms Näringslivskontor

Näringslivskontoret är positivt till förslaget till detaljplan för Torshamnsgatan m m i Kista. Kontoret konstaterar att utbyggnaden följer den framtida strukturplanen och att det nya gatunätet är första steget till utveckling av ytterligare förbindelse mellan Kista och Akalla företagsområden.

AB Storstockholms lokaltrafik (SL)

SL tillstyrker planförslaget under förutsättning att samtliga gator skall förberedas för att kunna trafikeras med buss och att planerade körfält med 3,5 m bredd motsvarar kraven för busstrafik. Samtliga vägområden måste ges en tillräcklig bredd så att hållplatslägen kan inrymmas på lämpliga platser.

Förslaget spårutrymme bedöms översiktligt vara tillräckligt för framtida spårtrafik av Tvärbanestandard. Antal korsningspunkter bör hållas till ett minimum och annat

slag av parallell trafik bör ej uppföras i direkt anslutning till spårområdets norra sida. Borgarfjordsgatan och Krokgatan förutsätts korsas i plan. I väntan på beslut om byggnation av spårväg i Kista föreslås att spårvägsreservatet i Kista Alléväg upprättas och erbjuds exklusivt till busstrafik.

Hyresgästföreningen, Idrottsförvaltningen och Renhållningsförvaltningen har ingen erinran mot förslaget.